

ефективності та конкурентоспроможності можливе лише в рамках науково обгрутованої імплементації інноваційно-інвестиційної моделі розвитку суб'єктів економічних відносин. Реалізація ж останньої вимагає всебічного наукового пророблення на всіх рівнях управління економічними системами.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

*Грідін О.В., ст. викладач,
Чернікова С.М., Рудик М.А., студентки*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Агропромисловий комплекс (АПК) України є цілісною, але, в той же час, надскладною народногосподарською системою взаємопов'язаних між собою галузей, об'єднаних у єдине ціле з метою виробництва для задоволення потреб населення продовольчої продукції та забезпечення сільськогосподарською сировиною переробних галузей промисловості.

Агропромислова інтеграція обумовила появу агропромислового комплексу, який за своєю структурою – складна виробнича система, сферами діяльності якої є: виробництво засобів виробництва; сільське господарство; лісове та водне господарство; переробка сільськогосподарської сировини; виробнича та соціальна інфраструктури.

В умовах поглиблення процесів глобалізації в світовій економіці роль та значення державного регулювання набуває першочергового значення та потребує посиленої уваги. Державне регулювання діяльності АПК повинне спрямовуватись на: забезпечення населення продуктами харчування, а переробних галузей промисловості – сировиною; збільшення експортного потенціалу галузей АПК; розв'язання соціальних, культурно-побутових проблем тощо. Сутність державного регулювання АПК, в умовах функціонування ринкової економіки, полягає в аграрній політиці держави, яка виявляється у: проведенні земельної реформи; сприянні розвиткові різних форм власності на землю; лібералізації управління у сільському господарстві; сприянні розвиткові конкуренції; розробці й реалізації цільових

---

* Науковий керівник – Грідін О.В., ст. викладач

програм розвитку виробничої і соціальної інфраструктури; фінансовій підтримці галузей АПК тощо.

У функціональному плані регулювання розвитку АПК держава повинна: визначати пріоритетні напрямки його розвитку та забезпечувати спрямування інвестицій за цими напрямками; регулювати земельні відносини; реалізовувати заходи, щодо стабілізації продовольчого постачання; здійснювати підтримку пріоритетних галузей і сфер АПК через пряме бюджетне фінансування, кредитування, механізм дотацій, цільове субсидіювання; встановлювати механізми формування державних замовлень та контрактів на поставку сільськогосподарської продукції та сировини для державних потреб; здійснювати регулювання цін на деякі види продовольства тощо.

Нажаль, і дотепер, на державному рівні не розроблено чіткої стратегії реформування системи державної підтримки АПК. Тому для успішного просування національної агропродовольчої продукції на світові ринки необхідно скорегувати державну стратегію розвитку агропромислового комплексу за такими напрямками: розвивати експортний потенціал аграрного сектора, при неухильному дотриманні балансу між внутрішнім і зовнішнім попитом на аграрну продукцію; реалізовувати потенціал в усіх перспективних напрямках аграрного виробництва; нарощувати і підвищувати ефективність виробництва та конкурентоспроможність вітчизняної продукції на світових ринках; удосконалювати механізм державного регулювання розвитку експортно-орієнтованих галузей аграрної сфери, їх підтримки й стимулювання; забезпечувати сталість існуючих зовнішніх ринків збуту вітчизняної аграрної продукції та реалізовувати стратегію виходу на нові.

Шкода, що держава, витрачаючи значні бюджетні кошти на підтримку виробництва сільськогосподарської продукції, практично не вживає кроків для успішної реалізації виробленої продукції на зовнішніх ринках. В цілому, в Україні відсутня єдина державна політика підтримки вітчизняних експортерів, практично немає постійних покупців продукції на світовому ринку.

Стратегія розвитку агропромислового комплексу повинна враховувати регіональні особливості України. Необхідне вдосконалення розміщення аграрного виробництва, з урахуванням кон'юнктури аграрного ринку.

В умовах глобалізації, держава, як регулюючий механізм внутрішньо-економічних і міжнародних відносин, зберігає свій економіко-політичний вплив, але, в міру наростання темпів

глобалізації, все більша частина державного суверенітету перерозподілятиметься між локальними, регіональними та всесвітніми регулюючими інститутами.

В сучасних умовах формується цілісний механізм світової економіки, поза яким не може розвиватися жодна держава. Процеси глобалізації призводять до поглиблення й уніфікації економічних інтеграційних процесів, утворюючи нові форми організаційної єдності держав у даній сфері міжнародних відносин. Спостерігається постійне зближення національних економік, уніфікація економічного законодавства відповідно до норм міжнародного права. У цьому процесі велике значення має співробітництво міжнародних організацій з окремими країнами, які зацікавлені у вирішенні національних проблем у рамках міжнародного господарства. У зв'язку із цим, участь у міжнародних економічних організаціях є принципово важливим для України, оскільки з їхньою допомогою можливе більш ефективно відстоювання власних економічних інтересів в аграрному секторі, а також успішне вирішення соціально-економічних проблем.

Система регулювання розвитку АПК України недосконала і головне завдання держави полягає в забезпеченні збалансованості інтересів усіх суб'єктів ринку: виробників, переробників, експортерів, споживачів, держави, а також в запобіганні неконтрольованого експорту сировини й продовольчих товарів. Агропромисловий комплекс України повинен розвиватися як експортно-орієнтована сфера й бути складовою стратегії економічного розвитку держави, його продовольчої, енергетичної безпеки та розвитку сільських територій.

Тому, на державному рівні, необхідно розробити конкурентну стратегію України в умовах глобалізації ринку, яка повинна включати поліпшення економічної ситуації й інвестиційного клімату в країні, розвиток фінансово-кредитної системи в поєднанні з комплексом заходів з боку державних інститутів, спрямованих на стимулювання виробництва, створення умов для розвитку внутрішнього ринку, пошук нових ринків збуту на державному рівні, стимулювання виробництва й експорту продукції більш високого ступеня готовності, вдосконалення експортної інфраструктури тощо.

Особливу увагу слід приділяти питанням визначення впливу суб'єктивних чинників глобалізації на розвиток агропромислового комплексу України, а також на вдосконалення механізму державного регулювання галузей АПК, захисту внутрішнього ринку від імпорту в рамках правил та норм СОТ та стимулювання експорту агропромислової продукції на світові ринки.